

WPROWADZENIE	13
Zakres pracy	13
Uzasadnienie wyboru tematu pracy	13
Cele pracy	15
Metody badawcze	17
Struktura pracy	19
ROZDZIAŁ I	
Samorząd jako kategoria pojęciowa, teoretyczna i prawna	23
1. Pojęcie samorządu	23
1.1. Okres międzywojenny	24
1.2. Polska Ludowa	27
1.3. Trzecia Rzeczpospolita	29
2. Teorie samorządu	34
2.1. Teoria naturalistyczna	35
2.2. Teoria państwowa	37
2.3. Teoria polityczna	39
2.4. Teoria socjologiczna	41
3. Typologie samorządu	41
3.1. Samorząd terytorialny	44
3.2. Samorząd zawodowy	49
3.3. Samorząd gospodarczy	54

3.3.1.	Izby gospodarcze	61
3.3.2.	Samorząd rzemiosła	65
3.3.3.	Samorząd gospodarczy niektórych przedsiębiorców	67
3.3.4.	Izby rolnicze	68
3.4.	Samorząd wyznaniowy	69
3.5.	Samorząd mniejszości narodowych (narodowościowy)	72
4.	Samorządność zawodowa w myśli polityczno-prawnej	75
4.1.	U źródeł refleksji o samorządności zawodowej	75
4.2.	Samorządność zawodowa w myśli politycznej przed encykliką <i>Rerum Novarum</i>	79
4.3.	Papież Leon XIII	86
4.4.	Papież Pius XI	91
	Podsumowanie	94

ROZDZIAŁ II

	Dzieje samorządności zawodowej	97
1.	Rozwój samorządu zawodowego od czasów najdawniejszych	97
1.1.	Zrzeszenia zawodowe w starożytności	97
1.2.	Zrzeszenia zawodowe w średniowieczu	101
1.3.	Upadek i odrodzenie zrzeszeń zawodowych	107
2.	Rozwój samorządu zawodowego na ziemiach polskich	109
2.1.	Druga Rzeczpospolita	109
2.1.1.	Samorząd adwokacki	113
2.1.2.	Samorząd notarialny	116
2.1.3.	Samorząd lekarski	118
2.1.4.	Samorząd lekarzy dentyków	119
2.1.5.	Samorząd aptekarski	120
2.2.	Polska Ludowa	120
2.3.	Po 1989 r.	124
3.	Powstanie samorządu zawodowego architektów	127
	Podsumowanie	142

ROZDZIAŁ III

Samorządy zawodowe w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 2 kwietnia 1997 r. 147

1. Samorządy zawodowe w pracach nad Konstytucją 147
2. Samorządy zawodowe w świetle art. 17 ust. 1 Konstytucji 157
  - 2.1. Funkcje samorządów zawodowych 158
    - 2.1.1. Reprezentowanie osób wykonujących zawód zaufania publicznego 159
    - 2.1.2. Sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony 161
  - 2.2. Interes publiczny jako granica działania samorządów zawodowych 171
  - 2.3. Wykonywanie zadań publicznych 180
  - 2.4. Prawne formy działania samorządu zawodowego 186
  - 2.5. Obowiązek przynależności do samorządu zawodowego . . 192
  - 2.6. Przesłanki utworzenia i zniesienia samorządu zawodowego 198
3. Samorządy zawodowe w świetle art. 17 ust. 2 Konstytucji 209
4. Propozycja zmiany art. 17 Konstytucji 214

Podsumowanie 217

ROZDZIAŁ IV

Zawód zaufania publicznego w Konstytucji 221

1. Pojęcie zawodu 221
2. Pojęcie wolnego zawodu 224
  - 2.1. Definiowanie pojęcia „wolny zawód” w przepisach powszechnie obowiązujących 224
  - 2.2. Doktrynalne ujęcie pojęcia „wolny zawód” 227
  - 2.3. Wolny zawód w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego 233
3. Zawód regulowany 234
4. Zawód samodzielny 236
5. Pojęcie zawodu zaufania publicznego 236

5.1. Doktrynalne ujęcie pojęcia „zawód zaufania publicznego”	236
5.2. Zawody zaufania publicznego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	252
Podsumowanie	256

ROZDZIAŁ V

Konstytucyjne unormowania wpływające na uznanie samorządu zawodowego architektów za samorząd zawodu zaufania publicznego 263

1. Zasady ustrojowe wpływające na ukształtowanie samorządu architektów jako samorządu zawodu zaufania publicznego . . .	263
1.1. Zasada dobra wspólnego	263
1.2. Zasada pomocniczości	274
1.3. Zasada decentralizacji władzy publicznej	283
1.4. Zasada rzetelności i sprawności instytucji publicznych . .	293
1.5. Zasada ochrony pracy	296
2. Konstytucyjne obowiązki państwa mające wpływ na ukształtowanie samorządu architektów jako samorządu zawodu zaufania publicznego	303
2.1. Obowiązek władz publicznych prowadzenia polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, w szczególności przeciwdziałania bezdomności, wspierania rozwoju budownictwa socjalnego oraz popierania działań obywateli zmierzających do uzyskania własnego mieszkania	303
2.2. Obowiązek władz publicznych ochrony konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi	315
Podsumowanie	322

ROZDZIAŁ VI

Organizacja samorządu zawodowego architektów 325

1. Organy Krajowej Izby	325
1.1. Krajowy Zjazd	326

1.2.	Krajowa Rada	331
1.3.	Krajowa Komisja Rewizyjna	336
1.4.	Krajowa Komisja Kwalifikacyjna	339
1.5.	Krajowy Sąd Dyscyplinarny	342
1.6.	Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Dyscyplinarnej	344
1.7.	Organy pomocnicze Krajowej Izby	346
2.	Okręgowa izba architektów	351
2.1.	Okręgowy zjazd izby	352
2.2.	Okręgowa rada izby	354
2.3.	Okręgowa komisja rewizyjna	359
2.4.	Okręgowa komisja kwalifikacyjna	361
2.5.	Okręgowy sąd dyscyplinarny	364
2.6.	Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej	367
2.7.	Organy pomocnicze okręgowej izby	368
3.	Wybory organów izby architektów	372
	Podsumowanie	381

ROZDZIAŁ VII

Zadania samorządu zawodowego architektów z zakresu administracji publicznej 385

1.	Nadawanie uprawnień budowlanych, uznawanie kwalifikacji zawodowych oraz nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego	385
1.1.	Nadawanie uprawnień budowlanych	385
1.2.	Uznawanie kwalifikacji zawodowych	406
1.3.	Świadczenie usługi transgranicznej	412
1.4.	Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego	415
2.	Wydawanie zaświadczeń	419
3.	Uczestniczenie samorządu zawodowego w kształceniu zawodowym przyszłych architektów	421
4.	Prowadzenie listy członków samorządu zawodowego	425
5.	Ustalanie zasad etyki zawodowej	431
6.	Prowadzenie sądownictwa dyscyplinarnego	435
6.1.	Istota sądownictwa dyscyplinarnego	435

6.2.	Organy orzekające	440
6.3.	Odpowiedzialność dyscyplinarna	441
6.3.1.	Przewinienia dyscyplinarne	441
6.3.2.	Postępowanie	441
6.3.3.	Kary	443
6.3.4.	Ogłaszanie i dokumentowanie orzeczeń	446
6.4.	Odpowiedzialność zawodowa	446
6.4.1.	Przewinienia zawodowe	446
6.4.2.	Postępowanie	447
6.4.3.	Kary	448
6.4.4.	Ogłaszanie i dokumentowanie orzeczeń.	449
6.5.	Praktyka w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej i zawodowej	449
6.6.	Polubowne rozstrzygnięcie sporów	459
7.	Współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi	460
8.	Udzielanie dostępu do informacji publicznej	466
9.	Opiniowanie aktów normatywnych	471
	Podsumowanie	477

ROZDZIAŁ VIII

Zadania samorządu zawodowego architektów niemające charakteru zadań publicznych	483	
1.	Reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych członków	483
2.	Współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów	497
3.	Organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych oraz innych form pomocy materialnej dla członków Izby Architektów	500
4.	Udzielanie członkom samorządu pomocy prawnej	506
5.	Integrowanie środowiska zawodowego architektów	509
6.	Krzewienie wiedzy architektonicznej w społeczeństwie	514

7. Zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą samorządu zawodowego	523
Podsumowanie	527

ROZDZIAŁ IX

Nadzór nad samorządem zawodowym architektów	529
--	------------

1. Pojęcie nadzoru	529
2. Cele nadzoru	538
3. Legalność jako kryterium nadzoru	540
4. Środki nadzoru	544
5. Formy nadzoru nad samorządem zawodowym architektów . . .	549
5.1. Nadzór wewnętrzny	550
5.2. Nadzór zewnętrzny	562
6. Kontrola sądowa	566
Podsumowanie	570

UWAGI KOŃCOWE	573
-------------------------	-----

BIBLIOGRAFIA	581
------------------------	-----

Akty prawne powszechnie obowiązujące	581
Akty prawne samorządowe	588
Orzecznictwo	598
Trybunał Konstytucyjny	598
Sąd Najwyższy	601
Naczelny Sąd Administracyjny	601
Wojewódzkie Sądy Administracyjne	602
Piśmiennictwo	602
Wydawnictwa zwarte	602
Artykuły	613
Materiały źródłowe	619
Krajowa Izba	619
Okręgowe Izby	620
Dokumenty źródłowe	622
Netografia	624